

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de dñe pre sepm
mană: Dumine'a si Jo'a. — Prenume-
ratună se face în Sabiu la expeditură
foie pre afară la c. r. poste cu bani
gat' a prin scrisori francate, adresate către
expeditură. Pretinu prenumeratună pen-
tru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear
pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. cons. scol. 315/1871.

Catra inspectorii districtuali si locali ai
scóelor nóstre confessionali din intré-
g'a Archidiecesa!

In nesu eu circulariulu consistoriale dto 19
Octobre 1870 nr. cons. scol. 225. se provoca prin
acést'a toti inspectorii districtuali ai scóelor nóstre
confessionali — carii inca nu au relationat despre
resultatul prelegerilor cu adultii din anulu trecutu,
— a reportă despre acést'a săra amenare si celu
multu in terminu de 8 dile dupa primirea acestei
ordinatiuni, precum si a staroī din tóte poteri, cá
estu-seliu de prelegeri, pre cătu de necesarie atâtu
si de salutarie mai co séma pentru poporul nostru,
— sa se tienă si in iérna viitóre in tóte co-
munele.

Cu controlarea prelegerilor mai susu indig-
itate, si cu presiederea la esamene in acelea comu-
ne, in cari se asta locuint'a resp. protopopu séo
admini. ppescu se incredintéza protopopulu, resp.
admini. ppescu, iéra in comunele din afara respec-
tivii inspectori locali ai scóelor, avendu acesti'a
st unii si altii a provocá comitelele parochiali din
respectivele comune, cá sa indemne pre loti aceia,
carii in prunc'a loru nu au invetiatu, séu nu au
invetiatu destulu, — sa se adune la anumite dile,
in Dumineci si in serbatori, séu si in tóte serile
de iérna, la unu locu potrivitu, unde invetiatorii
nostri séu preotii voro fi indatorati ale propune
celreia, scrierea si computulu, eventualmente si alte
cunoscintie. —

Despre resultatul prelegerilor din cestiune, si
anume: căi adulti si cu ce sporiu (succesu) au
cercatato prelegerile: si carii invetiatori séu preoti
seu si alti intelectinti ai nostri s'au distinsu in acé-
sta privintia? suntu inspectorii districtuali ai scóelor
indatorati cu linea lui Apriile 1872. a substerne
consistoriului archidiecesanu raportu c on s c i-
ent i o s u.

Sabiu din siedint'a consistoriolui archidiece-
sanu, cá senatu scolariu, tienuta in

9 Noemvre 1871.

Pentru Escenti'a Sea Par. Archi-Eppu si
Metropolitu

Nicolau Po p'e a m. p.
Archim. si Vicariu aepescu.

Sabiu, in 15 Nov. a. c. au sositu la mi-
tropoli'a nóstra din partea judecatoriei comitatului
Bihoru testamentulu lui Gavriil Fauru din Oradea-
mare, repaosatu in 15 Novembre 1865, si alu so-
tiei sele Veronic'a Fauru, nescuta Poenariu si
repaosata in 28 Februaru 1869, prin care pre lângă
mai multe legate facute rudenelorloru loru, si ser-
ciloru din Oradea-mare, din Aradu, si Lipov'a, au
testatu si 4000 fl. val. anstr. pre séma unei funda-
tiuni in favórea a doi stipendisti studenti români
de relegea orlodocesa resariténă, dandu Parintelui
nostru Metropolitu dreptulu de suprem'a inspectione
si de denumire a stipendistilor la propunerea Con-
sistoriului greco-resariténă, si a Episcopului din
Aradu. Acésta fundatione este depusa la cass'a de
pastrare din Oradea-mare, si acum carteas cassei de
pastrare s'au transpusu la metropoli'a nóstra spre
pastrare credincioasa. — Faptu acést'a pre cătu mar-
étia in linea filantropica, pre atât'a este vrednica
de a si si cunosecta inaintea clerului si poporului
nostru credinciosu din metropoli'a nóstra a români-
loru din Ardélu si Ungari'a.

Articuli anonimi.

II. Pâna la incetarea cea pre neasteplate a
dietet din Sabiu era lucru usioru pentru politicii că

Nr. 92. ANULC XIX.

Sabiu, in 18/30 Novembre 1871.

tru celelalte parti ale Transilvanie si pentru
provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl.
iéra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru
princ. si tieri strene pre anu 12 $\frac{1}{3}$ anu 6 fl.
Inseratele se plateseen pentru întâia
ora cu 7 er. simlu, pentru a dou'a ora cu
5 $\frac{1}{2}$ er. si pentru a trei'a repetire cu 3 $\frac{1}{2}$
er. v. a.

cei din cestiune, pentru ca tóte erau date inainte ce
sa se faca, si asiá precum scolarii si dicutable, —
diceau si ei cel erá alu loru si de ací incolo pace.
Dara lucrurile se schimbă. Experimentul po-
liticu de atunci s'a vedutu necapace de a dà pacea
interna a popórelor. Ungari'a cu tóte popórele
ei stá mortisig opusa centralisarei in Vien'a, si fiindu
ca Ungari'a face o parte considerable din imperiu,
nu potea fi trecuta asiá lesne cu vederea. Nu po-
tea fi trecuta nici pentru aceea, căci in ceea ce
privesc centralisarea in Vien'a au fostu si cele-
alte popóre ale tierei, va se dica, cele nemagiare,
cu magiarii de acordu.

De tóte aceste politicii nostri habar nu aveau.
Lucrul inse devine seriosu. Kaiserfeld
trantesco in senatotu imperialu bóm'a carea in es-
plosiunea ei derima sistemulu de pâna aci. Ministeriul
Schmerling că portatoriu alu sistemu tre-
buie sa cada si i urmeza ministeriul celu cu sis-
tare a constitutiunei. Sistarea acést'a a fostu ina-
ntemergatórea cassárei constitutiunei in form'a de
pâna aci si deschiderea unei ere noue, carea din
multe semne sa vedea ca are sa fia botezata dua-
lismu.

Tóte aceste erau flori la urechie pentru cei ce
nu visau atte decâtua totu visorile din diet'a 1863/4.
Déca nu aru si lucrul osia seriosu si impre-
unatu cu urmâri asia grele, atunci, celu ce le scie
aceste din urma, aru trebui sa rida de naivitatea
politica, carea se manifestă in provocarea continua
la diet'a din 1863/4, carea de altintrelea nu fa-
cuse nici o lege de vre-o folosu realu pentru ro-
mâni, — o provocare continua in unu tempu de unu
outremoru asia iusricosatu politicu.

Amu si in stare insa sa dicem ori si ce, ca
si adi, onde au trecutu ani la mijlocu si avemu o
suma de esperintia, ómenii acesti'a inca nu s'an-
tredit u din dormitarea si visurile din tempulu acel'a.

Cumca nu esagerámu si cumca nu vorbim din
vre-o ura personale cetitorulu se pote convinge
din cele ce s'au urmatu la noi acasa indata dupa
sistare si si mai tardiu. Nu ne vomu folosi de nume,
ci vomu abstrage cătu se pote si ne vomu tiené de
objectu.

Cei ce figurase in diet'a numita că nisco si-
guri pre o scândura de siaeu in mân'a jucatorului,
castigase increderea, ca déca au siedintu pre acelesi
bance, pre cari au siedintu conti si baroni, déca au
conversatu, ba pote ca s'ao preumbatul si bratiu la
bratiu cu ministri, suntu ómeni politici facutu.
Si déca pâna aci nu au evitul ei conducerea naiv-
nosti, vine numai de acolo, ca Episcopii te-au statu
totu dé-on'a in cale. Dece ce au facutu? Acum
cându tóta lomea cea cu judecata sanatosă era
ingrigita de cele ce voru urmâ, cându mai cu séma
noi români, carii nu castigasemu iuoa nici unu te-
renu siguru, pre care sa ne potem scuti de vilo-
re politice ce aveau sa urmeze, — acum, cându
eramu ingrigiti ca ce sa facem, că sa nu fimu in-
ghititi de noianulu politico ce batea cu valurile sele
inca si la ruinele sistemului espiratu, — se punu, séu
mai bine disu, 'si punu omulu sa le tăie calea spre
a se sof la inaltimaea conducerei politice. „Gazel'a
Transilvaniei" din anulu 1864/5 e plina de dovedi,
ou ce generositate si cavalerismu s'a deschisu per-
secutiunea asupra "bisericanilor". Cându cetesci
articulii acei inversiunati si scupatori de focu asu-
pr'a bisericanilor, pare ca cetesci in sinaxariele de
pre tempulu lui Nero si Diocletianu imperatalu.

Pre cum s'a vedintu atunci si precum se vede
si acum cându cetimo producțiunile paroxismul
emanat din frigule ambitionei de o parte si ale urei
de alta parte, sagetile cele inveninate erau indrep-
tate asupra Metropolitului gr. or., carele se retrase-
se de multu de pre terenul politico, vedindu
pre ce precipisul impinsese naivnea omuncului no-
stri. De celaltu Metropolitu, carele traiá pre atunci

si pre carele acum Ddieu sa-lu ierte! nu aveau altă a
temere, pentru ca despre densulu castigase convin-
gere, cu deosebire cându in diet'a din 1863/4 se se
desbatu legea pentru tribunalulu supremu, dara si
de alte-dăti, ca déca i voru dice albu, albu si déca
negru, negru va remane. Atara de acést'a scieau
ca la curte si la tóte locurile inseminate Metropoli-
tulu din Sabiu este recunoscutu de barbatu de statu,
ceea ce despre cel'a-laltu, de-si pote ca au fostu
unu prelatu aptu, nici nu era de către n'minea re-
cunoscutu, dara nici ca avea insusirile si sciint'a prin
carea sa pote deveni barbatu de statu *).

Dara tóta lupt'a acést'a nu retinu nici pre
Metropolitulu din Sabiu nici pre alti barbati maturi
de a alergá acolo, unde credura ca potu ajutá caușii
românilor, ce suferise atatu de multu: prim. pretarea
descrisa in anii memorabili 1863/4. In diet'a din
1865 tienuta la Clusiu, Metropolitulu din Sabiu in
intiegere cu Metropolitulu din Blasius si cu cei
lalti representanti naionali compusera unu votu se-
parato, prin care se cerea o dieta transilvana, alăsa
pre basea proiectului de lege electoralala, lucrata
(dara nu desbatuta si adusa in stare de a fi lege)
de dieta din Sabiu; in acesta dieta sa se desbată
apoi cestiunea pentru carea era conchiamata dieta
din Clusiu: cestiunea unionei Transilvaniei cu Un-
gari'a.

Unulu din politicii nostri a fostu bolnavu si nu
s'a potutu duce la Clusiu, altulu a fostu sanatosu
si n'a vrutu sa se duca, pentru că sa se consulte
asupr'a celor ce erau de facutu in temporile acel's
critice. Si rezervă inse dreptulu de a tacea vre-o
câteva septămâni séu luni spre a incepe si cu mai
mare veementia asupr'a celor ce au facutu votul
separato in diet'a acést'a din urmă, in specialu insa
totu asupr'a Metropolitulu din Sabiu. Mai multu, a
lucrato pâna a adosu pre insnsi insarcinatulu cu
elaborarea votului, sa-lu prinda la carulu celu in-
carcatu cu ilusioni si sa-lu tramita cu suplici mai
scie Ddieu pre unde, cu suplici bune de ori-ce bôla.

Acel'a carele in totu decursulu dietei din Sa-
biu ducea rolul calului de pre scândur'a de siacu
acel'a carele la vre-o căti va deputati mai junci si
resoluti, cari posira in contra conchitărei lui si a
colegiloru sei cu regimula le dicea ca suntu niso-
m... si; acel'a despre carele spuneau, de sigura
gurile réle, ca inaintea lui Crenneville au versat la-
crami si au disu ca nu i e viat'a sigura in Sabiu,
pentru ca români (?) vor sa-lu omore, pote pen-
tra conscientia despre meritele (?) cele castigata
pentru români; asta ca este bine, că in tempulu pe-
riculului sa siéda tulipatul a casa, nici sa nu resu-
fe, si apoi la unu tempu óre-care, dupa ce s'a mai
asiediatu undele, sa incépa cu chorulu seu a calum-
ni si numai a calumni, dara nu a spune, celu
pusienu pre urma, ca ce aru si fostu bine sa faca
români.

Evenimente politice.

Ministeriul cisalitanu este formatu sub pre-
siedint'a princepelui Adolfu Au ers per g. Cei-
lalti ministri suntu (dupa N. Fr. Pr.) Lasser
de interne, G l a s e r de justitia, Stremayr
de culte si instructiune, Banhans de comercio,
Chlumetzky de agricultura si Unger sara
portofoliu. Holzgethan româns ministru pro-
visoru de finantie, carele va schimbá cu postulu
de ministru de fin. im. Mai suntu a se suplini
posturile acestuia, celu pentru apararea tierei si alu
ministrului pentru Galitia.

Intre scirile ceeni se paru a si sciri de sensa-
tione inregistrâmu pre cea despre reintorecerea lui
Kossuth in patriasi si despre pregatirile ce are de

* Acestu adeveru e recunoscutu demultu, cu tóte
aceste nu Pamu si pronuntat, déca nu amu vedé ca se
face altă abusu cu acelu barbatu dejă reposat.

cugelul săngări estremat să îl facă spre a-lu întempină serbatorescă la sosire. Vîtoriglu nu va urata ce însemnatate și se poate atribui scirei acestia.

Despre Lónyay se scrie ca s-a pusă în întrebare cu partidul național din Croația.

Capitalea Belgiei este foarte agitată. Agitația are însă mai multu subsiratul socialu-financial decâtul politicu.

Dietă Ungariei.

In siedintă din 17 Novembre se cetește și închiriiție protocolul siedintei precedente. Se pescună petitioni diferenți și se transpună comisiunile respective.

Contele P. Pejac se vîră și respondă după aceea la interpellatiunea lui I. Ránay și privitoră la

sistarea dietei croate. Dupa aceste trece casă la desbaterea §-lor 6 din legea colonistilor. Acești §-uri sunt ca colonistul are să plată prețul cumpărării în 20 rate anuale cu căte 5%, însă fără oricare mădilere din partea statului. Mai mulți deputați propună ca acoperirea acestei datorii să se facă prin mădilere statului; contră acestei vorbiri Szendrey și înști ministrul de finanțe. La propunerea lui ministrul-priședinte §-ul acesta se tramite jîrasi sectiunei financiare spre o nouă desbatere. Cetă-lalți §§ se acceptă fără modificări mai însemnante.

In fine se primește și propunerea lui Várady ca: ministrul de justiția se însarcină să ascene unu proiect de lege despre modulu colonisărilor viitoré eventuale, cu ce siedintă se încheiea.

In 18 Novembre tienă și casă magnatilor siedintă, în care se cel mai întâi împartășirea contului Andrassy și privitoră la denumirea sa de ministru al esterelor; urmă după aceea cetearea rescriptului regescu.

Cuștorul casei magnatilor conte Szapáry, contele Lónyay și dimpreuna cu ceilalți ministri apară în casa; ministrul-priședinte recomandă prin puștiene cuvinte casei ministeriale; prez. casei îl salută. Contele Cziráky ascene după aceea raportul comisiei judiciale, după care cărui celire se înălță desbatere proiectulu de lege despre execuția judecătorească, care după o scurta desbatere se și primește. Urmă proiectul de lege despre remanentele urbariale și se primește acesta cău și altele fără vre-o modificare.

In siedintă casei deputaților din 18 Noem. se autentică protocolul. Dupa une-satelor pentru noi fără interesu se trece la ordinea dîlei și care sta proiectul de lege despre industria.

Referințele comitetului de 15 A. Erik Györkay împartășesc principale produse de acestu comitetu în proiectul de lege: libertatea absolută de lucru; regularea relației între lucrător și datorul de lucru pe baza dreptății; constituirea liberale a diregatoriei industriale; aceste sunt linamentele principale pe care se bazează proiectul. Vorbitoriul recomandă proiectul în ediția comitetului de 15 spre primire.

La desbaterea generală ia parte I. Ranicheier, care da pre largu o istoria a libertății industriale în Anglia, Franța, Belgia, Prussia, Hollandia, Helvetia și Germania și trece după aceea la istoria legislativei în Ungaria. Până la 1848 domnia aici sistemul corporațiunilor (Zünfte). Dietă de 1848 dădește totu libertățile posibile, numai libertatea industrială nu. Afara de către, precum M. Lónyay, G. Klauzal, L. Korizmics, nu preia nimenea momentuoșitatea libertății industriale. În epoca trista, care urmă anului 1848, observam că unu luceră introducerea libertății industriale în calea patentei prin regimul austriac. Înse durere prin reintroducerea constitutionalismului se perdă întrăsi acelu avantajiu. Vorbitoriul recomandă proiectul.

Urmă desbaterea specială și §§ singurateci până la § 24 se primește fără modificări mai însemnante.

In siedintă din 20 Novembre se cetește și aprobația protocolului.

St. Pavlovics îndreptă către ministrul de interne o interpellatiune privitoră la intredicerea festivității, ce cetățenii Neoplantei vor să intreprindă în onoarea lui Miletics.

Dupa aceste se continuă desbaterea specială a proiectului industrial, care împre siedintă întrăga-

șova cărui §§ deosebiti până la hala 47 se acceptă și mai (fără modificări).

In siedintă din 21 Novembre interpelăza după finirea formalilor obiceiuite cloș. Mandatul a să președinte casei în afacerea deputatului Binder, denumit fiindu de priședinte judicial, fu provocat și abdică de unul dintre ofițele sele să care la acela provocare a respunsu într-un modu bruscu ca: nimene nu are dreptul a pretinde de la elu abdicarea până ce nu va fi depusu juramentul de jude, care impregiurare a indemnătu casă a-lu provocă de nou că sa sosescă în celu mai scurtu tempu la Pest' pentru de a-si ocupă locul în casă deputaților, căci altcum va fi lipsitul mandatului sau de deputato. Trecendo-se la ordinea dîlei se continua desbaterea legiei industriale a cărei §§ până la 83 se primesc mai fără schimbări.

Repusu

La declaratiunea d. dr. Racuciu, publicată în nr. 89 alu „Tel. Rom.”

Reservându-mi cu alta ocazie a respunde mai pre largu la corespondența „Unui membru al comitetului” publicată în nr. 87. alu „T. R.” — declaru cu tota solemnitate: ca în siedintele comitetului ad hoc din 29 și 30 Oct. a. c. nu am facutu nici cea mai mică pomenire despre acea: deea, și cum s-a declarat d. dr. Racuciu în privința conduită politico-naționale, și cu astă mai putinu ca să răsufl de chiarat pen-tru passivitate: Spre comprobarea adevărului mi iau voia să include o copia a protocolului despre siedintele mai susu memorate, și a me provoca totu odată și la nepartinitorea testificare a membrilor de faca a fostului comitet.

Sabiu în 9/21 Noemvre 1871.

E. Macelariu.

Procesu verbalu *

ală siedintie din 29 Octobre 1871 a comitetului ad hoc pentru primirea parerilor inteligentiei române despre conduită politica a naționei române din Transilvani'a,

Sub presidenția lui Elia Macelariu, fiindu prezenți dd. Ioane Hanni'a, Ioane Rusu, Dr. Ioane Borcea și Visarionu Romanu.

D. Presedinte comunica, ca în urmă harhieie astăi comitetu din 20 Septembre a. c. adresate cătra 120 barbati ai naționei noastre prin diseritele tienitoru, spre a le cere opinionea la cele 6 puncte cuprinse în aceeași, au în cursu până astăi cu totul numai 21 respunsuri parte singulare, parte colective, și în 25 ale curenței d-sea a predat totu harhieie intratendu notariu substitutu Dr. Demetriu Racuciu spre referare. Fiindu insă ca d. dr. Racuciu a cina poziția ieri presidiului totu scrisorile amintite cu observare, că avându sa întreprinda o caletoria, nu poate a corespunde însarcinării primite, presedintele pune harhieie numite pre măsă comitetului, negându-lu a dispune de ele.

Se concredu d. dr. notariu Dr. Ioanu Borcă, spre a referă la siedintă viitoră, care se anunță pre măne.

Continuarea siedintei în 30 Oct. Presinti: toti dnii membrii din siedintă de ieri cum și d. dr. Ioane Nemesiu.

D. dr. notariu Dr. Ioane Borcea da cetește unu esfrasu alu respunsurilor intrate și face la urma propunerea:

Că comitetul ad hoc, terminându-si cu siedintă de astăi lucrările sele să predea totu actele și să concrede tota cauă comitetului permanentu al congrèsului național din 1861 și 1863.

Propunerea d. sele motivată se alătură la acestu protocolu sub A.

D. dr. Ioane Hanni'a este de parere, ca avem să liemem la continuitatea noastră de dreptu și ca nu potem a parasi terenul ocupat până aci fără daună intereselor noastre politice naționale. De aceea și d-sea este de parere, că comitetul ad hoc să-și termine lucrările sele astădi, este insă de convingere, că noua comitetul național centralu alesu de conferința națională din Mercurea în 1868 ar fi chiamat, a lăsat inițiativa în afacerile noastre politico-naționale. Esprimandu-si mai departe parerea de reu, că activitatea aceluui comitetu s-a sus-

pendat, propune să se conlucră la locurile competente pentru delaturarea acelei suspensiuni.

D. dr. Ioane Russu, astăndu de fundate convicțiiile d. dr. Hanni'a se exprime pentru ele cu adensu, că comitetul sa publice unu raportu despre lucrările sele, și cu acea deosebire, că tota cauă mai departe să se lasă în voi'a naționei.

D. dr. Ioane Nemesiu propune, a nu se luă astăi nici o conclușie, că comitetul sa-si amâne lucrările sele pre tempu nedeterminat.

D. dr. Visarionu Romanu opină, că numerul micu de respunsuri, ce a primit comitetul după 120 provocări, nu este nici cum de ajunsu, spre a fi privit de sprijinu opiniunei generale la noi, mai verosu după ce și acesta reprezintă diverse pareri, ca prin urmare lipsa de atâtea respunsuri nu este nici cum constatarea necesității de vre-o adunare națională în tempu presentu.

De ore-ces astăi dăra acestu comitetu n're alte instructiuni dela adunarea, care l'au alesu, iera elu nu-si poate aroga să drepturi, cari trecu preste marginile modestei sele chiamări, de ore-ces mai departe conferința din Mercurea dela 1868 este cea din urma adunare a noastră națională, densula e de parerea d. dr. Hanu'a și springesce propunerea sea.

Dupa ce s'a datu ocazione de ajunsu membrilor a vorbi la tota propunerile escate pro si contra, presidiile resumandu, pune la votu mai înaintă propunerea d. dr. Nemesiu pentru prorogarea lucrărilor comitetului pre uno tempu ore-care.

Votându toti cei-lalți membri contră propunerei — cade.

Dr. Nemesiu declară, că se abține dela tota votarea mai departe.

Se aduce apoi la votare propunerea pentru incetarea comitetului cu diu'a de astăi, care se primește în unanimitate.

Se ia la votare partea I. a propunerii d. dr. Russu pentru publicarea unu raportu despre lucrările comitetului și se primește.

Partea II însă a propunerii d-sea de a se dice, că tota cauă mai departe se lasă în voi'a naționei nu se acceptă.

Se submite mai departe votarei propunerea d. dr. Borcea, de a se predă harhieie și a se concrede tota cauă mai departe comitetului permanentu al congrèsului național din 1861 și 1863. Propunerea însă nu se primește.

In urma se pune la votu propunerea d. dr. Ioane Hanni'a: de a se exprime convingerea, că numai comitetul național centralu alesu de conferința națională din Mercurea în 1868 ar fi chiamato a luă inițiativa în afacerile noastre politice naționale; de a se exprime parerea de reu, că activitatea aceluui comitetu s-a suspendat și de a se conlucră la locurile competente pentru delaturarea acelei suspensiuni.

Propunerea acela se primește cu majoritate de voturi.

Cetindu-se protocolu acela în conferința de astăi, s'au verificat și subscrizu.

Sabiu, 3 Novembre 1871.

E. Macelariu, m. p.

I. Hanni'a, m. p.

Dr. Ioane Nemesiu, m. p.

I. V. Russu, m. p.

Visarionu Romanu, m. p.

Ce e dreptu nu-e peccatu,

Muresiu - Oisorhei 18/11 n. 1871.

(Urmare.)

Spre ilustrarea afirmației mele me vedu necestatul a pune la vedere o. lectori urmatorele date din 1848, căci: ce e dreptu, nu-e peccato.

Circumspectii săi erau în acel an de cu primavera inca mai mari contrari ai magiarilor și a uniunii Transilvaniei cu Ungaria de către români din Transilvani'a, și în temere loru de moarte, că români vor primi uniunea, se apucase de tempuriu a face frumosu intelligentiei române pretutindenea, ba chiar și poporului român de rendu, și ai pregăti în contră uniunii. Unu singuru casu voi numai a enară.

Unu domnu sasu caciulă chiaru și scriitorul acestoru sitre în Sabiu, unde studia atunci, dicându-i între altele: ca deca români vor merge mâna în mâna cu ei, opunendu-se uniunii, se vor intempla casatorii de feciori români cu fete de sasi,

*) Ni s'a tramsu numai Sâmbăta după încheierea numerului precedentu.

si ca ei — sasii — unu popor micu la numru mai bine se voru face români de cătu unguri, de cătu români sunu si cei mai mulți in tiéra a cest'a etc. Dara curenda după ce români cu ungarii se luara odata de peru, incepura sasii a căntă pre alta cărdă, chiaru si cel'a cu casatorile reciproce, de care me despartisem in Augustu 1848, si cu care m'amu int'litiu iera numai in Decembre a acelui-a-si anu; incep' acom a injură si a amerintia națiunea româna. Apoi ce faceau ei in Sabiu după incetarea revoluției 1849, cu români, ce nume dau fostilor prefecti si tribuni — scimus noi inca, si ca cum ne voru fi negritu la inalta-tul imperatu si aiurea iera ne potem intipui bă si scimus. Amintirea acest'a de intemplari din fatalulu si de trista memoria annu 1848, o facu numai si numai că sa deschidu ochii unui numru nu micu de individi din inteligintia nostra, precipitati si plini de usiurintia. Mai caute numai opositionalii de meseria si mesteristica in politica cu ce barbatia reproduc si comenteză „Hermesdr Z'g" acum articuli din „Albin'a", „Gazet'a", si „Federatiune", scrisi in contr'a guberniului, cu scopu — de securu — de a recomanda pre sasi de asi credinciosi si buni voitori a acelui-a.*)

Autoritatea pre care o insulta acestu ignavu corespondinte, mi aducu bine aminte, au svatuitu 1848 pre unii din inteligintia că sa nu scole poporul in contr'a ungurilor. De sigur ca că pastoriu susținutu nu au vrutu sa se verse sânge, si poate ca că omo inteleptu va fi cugetatu si la impregnarea ca bietulu poporu român nefiindu pre-gatit de a portă arm'a va deveni macelaritu. — Urmarile neascultarei le scimus ca au constatul sacrificii mari din partea nostra: afara de sate arse si pradate mai cadiu jertse vr'o 40,000 români! Asi patiesc acele națiuni, cari au in frunte omeni scurti la vedere, si cari vréu numai a o conduce, lacomi după gloria fiindu. Pote nu mai putiene jertse au avutu națiunea magiara, ardiendu-se reciproce orasie si sate! dara circumpectii sasi sciura si atunci după ce se aprinse odata foculu, intorce mantau'a după ventu si scapara cu forte putene jertse.

Acum starniescu unii iera pentru continuarea passivitaticei, argumentându după cum se vede din „epistolele anonime" in „Gaz. Tniei" intre altele: ca multi au dorită că passivitatea sa sia națiunei române daunosa, dara resultatul ei este pâna acum dejă mai favorabil de com s'au asteptat dela in-ceputu, căci de să români se scosera de pro terenul politicu, si acolo nu potu lucra, si au indreptat atentiu si activitatea loru in directiunea promovarei binelui materialu si spiritualu alu națiunei spre ai ascură venitorulu pre o basa secura; apoi continua: ante de ast'a cu 15—20 de ani cercetă universitatile din afara abea 9—10 tineri români, acum cercetă preste 100 de insi universitatile din Viena, München, Grati, Zürich, Berlinu, Parisu, Turinu, Pest'a etc. La astea ne vomu intorce, acum sia-mi permisu a insiră aici unele intemplari din unu orasius numai, cari stau in legatura cu decretarea passivitaticei din Mercurea.

Pre tempu, cându se tienu conferinta la Mercurea, eu locuiamu in unu orasiu, unde stă inteligi-nția româna inco din 9 barbati. Doi eramu pentru activitate, unul neutralu, cei-a-lalți 6 pentru passivitate. Trei dintre passivisti se dusera la Mercurea, iera după intorcere dela aceea conferintia plini de bucuria ca s'au decretat acolo passivitatea mi spusera ca au fostu acolo chiaru si comesulu din Sabiu, la ce diseu eu: acel'a se va fi bucurat de conclusulu acelei conferintie, care sasiloru pote veni bine.

Totu in aceea di trebuia sa esperezu ce nu as fi potutu crede ca sa intemplatu de nu eramu de facia. (Va urmă.)

B r a s i o v u , 12/24 Novembre 1871.

Protopopiatul I alu Brasiovului a tienutu in 9/21 Novembre a. o. sinod protopopescu extraordinaru in urma ordinatiunieei ven. Consistoriu ar-chidiecesanu din 30 Sept. a. c. nr. 775, pentru a trată regularea stolei preotiesci si clasificarea parochierelor.

Dupa observarea formalitatilor prescrise de „Statutul organici" Pre on. d. protopopu Iosifu Baracu deschide sinodulu prin unu cu-vénlu pretiu, despre aceea, ca preotii, că se pote corespunde chiamării si demnității loru, au necesitate de o dotatiune coresponditor, fiindca numai astfelu voro pot avea comunele bisericesci preot

mai qualificati, mai literati si numai astfelu vor pot avea medilöce (cărți de specialitate) spre a se ocupă si pregăti pentru propoveduirea adevărului.

Deschidiendu-se sinodulu, verificându-se mem-brii si al-geandu-se notariulu sa pusă la ordine: tratarea stoli preotiesci. Despre acest'a, se arata sinodului, ca comitetul protopopescu i-a înlesnit lucrarea, pentru ca elu a fostu desbatutu in sedintie acesta cestiune insemnata si unii din mem-brii comitetului au fostu venito la principiele ur-matoare:

Tratarea stolei preotiesci, că medilöc pentru dotatiunea preotilor, nu o pote sinodulu acest'a per-tractă definitivu, fiindca n'are date positive si si-gure despre venitele sia-cărei parochie, pentru acé-st'a se vede necesario, că sa iesa prin parochii mai intâiu comisiunea prescrisa. Comisiunei sa i se dea indrumare pentru operatul necesariu a-cestei lucărari. Astfelui sinodulu va decide:

1. Despre clasificarea parochierelor din prot. I alu Brasiovului.

2. Despre o instructiune pentru lucrarea uni-forma a comisiunii.

3. Despre aceea, ca cestiunea in esentia este pentru binele — spiritualu, moralu si materialu — al poporului; dreptu acest'a este a se ingrigi in-susi poporul de midilöculu, care sa inlesnesea a i se realisa acestu bine; pentru acest'a sa se faca, că sinodele parochiali sa intelégă si sa-si ia ele in-susi asupr'a salarisarea prescrisa parochului. Me-dilöcul este, ca după ce s'a clasificat parochia venitele preotiesci si parochiali sa le incaseze epitropii parochiali si dela acest'a sa le primescă preotii. Astfelui devinu poporenii singuria radică stol'a său a face repartiții. Prin acest'a s'a radicatu neintelégerea intre preotii si poporenii cari aru sustienea, ca venitul preotiescă e mai mare său mai micu si s'aru radică vădă si demnitatea bisericei.

4. De cătu protopopiatulu I alu Brasiovului face exceptiune satia de cele-lalte protopopiate, pentru ca de o parte in acestu protopopiatu mai toti preotii trebuescu — lângă teologia — sa mai aiba si studiile unei facultăți de alt'a necessitatiale locali deosebito ceru spese mai mari, asi si sala-rie trebuescu sa sia mai mari denătu cele prove-dute in clasificarea sinodului eparchialu. — Dreptu acest'a clasificarea sa o faca sinodulu protopopescu pentru parochiele de clas'a I salariu 1200, pentru cele de a II-a 800, si pentru cele de a III-a clasă 600 fl. v. a.

Dupa aceste principii ale comisiunii comite-tulu protopopescu afara de §. 4 care l'a primitu, ins'a l'a lasatu sinodelor parochiali, a compusu unu projectu.

Acestu projectu punendu-se la ordinea dilei in sinodulu protopopescu, referintele lui a desfasu-ratu principiile de susu după care s'a lucratu si asi desbatându-se in generalu si in specialu, punctu de punctu, s'a primitu de cătra sinodu fără a se observă si aici propunerea punctului 4 si pre lângă dăoue amendamente, insa acestea a tajat bas'a pro-iectului. —

Astfelui sinodulu pre cătu amu cuprinsu a deci-su cam acestea:

Regularea stolei pentru dotatiunea parochierelor din protopopiatulu I alu Brasiovului se face:

I. Prin clasificarea parochierelor in 3 clase.

In clas'a I vinu parochiele Brasiovului, cele ale Satului-longu si a Turchesiului, in clas'a a II Cernatulu si Tientiarii si in a III-a clasa töte cele-lalte parochie din protopopiatulu I alu Brasiovului.

Clasificarea salarielor remane cea provediuta de sinodulu eparchialu cu aceea, ca radicare ei sa se recomande sinodelor parochiali. (Aci e de ob-servato, ca cum a potutu sinodulu clasifica paro-chiele a potutu si clasificarea salarieelor. Astfelui cum a pusu parochiele T... si B... in clas'a I pentru ca in poterile si necessitatile loru e mare deosebire? —)

II. Sinodulu alege de membri ai comisiunii prescrise pre Ilustritatea Sea dlui Capitanu supremu in pensiune Ioanu Braniu Papp de Lemeni si pre-pron. d. directoru gimnasialu Dr. Ioanu Mesiot'a si că suplenti pre on. dni comersanti Ioanu T. Popovicu si Constantinu Popasu; acestei comisiuni pentru lucrare uniforma i da urmatorela instructiune:

1. Infatiendu-se comisiunea inaintea sia-cării sinodulu parochialu din comunele bisericesci ale Protopopiatului I alu Brasiovului are a deschiară elas-e'a in care e pusa acea parochie, concedendu a o radică numai la clasa mai inalta.

2. Conformu clasificării se stabilescu condi-tiunile concurentilor la parochii si adeca; pentru

clasea I sa aiba lângă teologia si studiile unei sa-ultăti pentru clasea II si a III-a si gimnasti absoluti, maturanti si sa sia fostu si unu tempu că invenitori.

3. Comisiunea va statori numerulu preotilor după legea congresuale, acolo inşa unde po-porenii voro mai multi preoti, va sustinea, ca pen-tru sia-care preotu trebuie proveditu mai intâiu salariul prescris de clasea, in care e acea paro-chia numerata.

4. Va cantă isvórele din cari sa se acopere salariile si anume: din averea bisericescă desti-nata spre acest'a, din stol'a sigura dela hoteza, cu-nunii si inmormantări si neacoperindu-se atunci se face chipsnire la o repartiție in bani său naturale.

5. Taxele dela deosebitele functiuni preotiesci sa le primescă parochii insusi, iera alte venite dela averea bisericescă si repartiție sa le incasade epi-tropii parochiali spre a acoperi salariile preotilor. Atare operație, ce va aduce comisiunea sa se asterna sinodului protopopescu de nou con-chiamat pentru pertractarea ulterioara a acestei cause.

S'a mai pertractat alegerea defensorului si in fine priu cuvintu multiemitoru s'a inchisu sinodulu. —

Resolutiunile congresului presci române.

I. Nationalitatea, interesele si libertățile ei trebuie a fi regula nostra de conduta a tuturor, in toate ramurile activitaticei publice si private.

Natiunea româna este complexul intregului popor român: adeverat'a politica nationale nu poate admite asuprirea unei parti din națiune prin cea-lalta.

Pres'a va luptă dura pentru realizarea unui guvernamentu românescu, prim națiune si pentru națiune, intemeiatu pre adeverat'a libertate na-tionale.

II. România facendu parte din marea familia latina, pres'a va lucra, prin töte midilöcele de care dispune, pentru intemeierea celor mai strenși lega-tori cu nationile latine din Occidente.

III. Germanismulu amenintia pre facia tierile Dunarei. Pres'a va combate cu taria ori-ce incercare, directa sau indirecta, de colonisare a terei cu nemți. De asemenea va luptă cu energia in contr'a invaziunii sistematice si crescănde a jidovi-mei, acest'a adeverata antegarda a germanismului.

Pres'a va cere aplicarea cu rigore a legilor existinti si luarea de noi si eficace mesuri, in interesul ordinei publice si al moralei, contra es-ploatarei ce facu jidovii in România si la care este spusa poporatiunea nostra, mai alesu in comunele rurali.

Pres'a va combate societățile fraternităților din România, că funeste tuturor intereselor na-tionale.

IV. Conecțiunile si intreprinderile la straini suntu funeste intereselor națiunii române.

Pres'a va combate totale concesiunile si intreprinderile la straini. Ea va cere completarea constructiunii cailor nostru ferate cu intreprinderi prin români, si regia pentru esplotarea loru.

Pres'a va combate concesiunea vămilor si oc-nelor, la straini sau la pamanteni, precum si mo-nopolul tutonului.

V. Pres'a va luptă neaternarea inventamen-tului publicu de poterea ministeriale si administrarea lui de cătra unu corp separat si alesu — perso-na juridica — dotat cu fonduri speciali. Va starui că inventamentul generale, gratuit si obli-gatoriu, sa devie o realitate si sa sia destribuitu intr'unu modu proportionale si practicu, astu-feliu incătu sa responda la töte trebuintele noștre politice, sociale si economice.

Pres'a va cere desființarea instituțiilor de edu-cațiune jesuitica — sacrecoeur si altor asemenei — care s'au inființat in tiera cu scopu de pros-letismu.

VI. Autonomia județiene si comunale, in li-mitele unității națiunii, este o cestione vitală pen-tru români. Alegerea tuturor magistratilor jude-țiene si comunali este unul din drepturile funda-mantale ale județiului si ale comunei. Pres'a va luptă pen-tru realizarea loru. Pres'a va combate asemenea nou'a împărțire teritoriale a României.

VII. Pres'a va cere inființarea de bânci ju-detiere si urbane naționale, că unul din cele mai

* Incidit in Scyllam., R.

România.

Proiectul de respunsu cam. dep. la mesagiul domnescu.

Pré Inaltiale Domne,

Adunarea deputatilor chiamata in sessiune inaintea terminului legiuitoru, că sa se ocupe cu lucrari devenite urgente pentru interesele tierei, precum i se afirma de guvernul Mariei Tele, crede de deatoria sea, că dela inițiul ei cuventu, să ve incredintez că va dă guvernului un concursu leale și inteliginte in solutiunea cestiunilor ce se voru supune delibererilor ei.

Bună intelegerere ce s'a cimentat intre poterea executiva și poterea legislativa, adunarea o consideră că o conditioane esentiale de stabilitate sub alu carei scutu se potu desvolta tote interesele vitali ale tierei. De acea privindu la rezultatele dejă dobândintă, la liniștea publica consolidata, la regnarea in mare parte simtietore a finanelor si la restaurarea creditului Adunarea se felicita dimpreuna cu guvernul de bunele efecte ale acordului ce a dominat in conduit'a afacerilor publice, ea este fermo decisa a starui intr'o cale ce singura pote promite un progresu normale; și nu va perde din vedere, că tinta a aspirationilor sele, armonia intre poterile publice și intelepciunea in tote mesurile ce se atingu de diseritele interese ale tierei.

Vedem cu mare multiamire asecurarea ce ni se da că, prin legile diu sessionea trecuta, să a înlaturat crisia financiara. Acestu rezultat este de o mare importanță, și potem speră ca printr'o bona administratiune, pre cum și prim votarea legilor necesare, vomu ajunge la stabilirea din ce in ce mai completa a ecilibrului financiaru.

Petrinu de necessitatările practice ale tierei, Adunarea este convinsa că nu pote face mai bine că sa corespundă la dorintele Inaltimiei Vostre penru binele publicu, de cău a se tienă departe de orice teoriu amagitoru; in acestu spiritu, ajutati și de experientia trecutului, vomu cercetă tote proiectele de lege, ce ni se anuntă, cu cea mai mare atenție și cu totă scrupulositatea ce ne suntu impuse de detonile noastre către tiéra.

Speram, Pré Inaltiale Domne, că aceasta sesiune va fi totu asiā de productiva că și cea trecuta; și plini de acel-a-si devotamente către tronu și dinastia, vrădu Mariei Tele și Mariei Sele Domnei și multi și fericiți.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invelitoriu la scola elementara din parochia opidului Berthani de religiunea gr. or. se scrie concursu.

Emolumentele suntu:

1. Léfa lipsită din alodiu 100 fl. v. a.
2. Cate 30 xr. dela parintii pruncilor umblatori la scola.
3. Cuartru liberu și 4 stângini lemne din care se incaldisce și scola.

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si asterne petitiunile loru la subsrisul pâna in 1 Decembre 1871 st. v. dovedindu că suntu de religiunea gr. or. cu portare buna — și că suntu pedagogi absoluti.

Siarosiu, 10 Nov. 1871.

Dionisiu Chendiu, (2-3) protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea statuii invelitoarei la scola confessională gr. or. din Pianulu de susu Inspectoratulu scolaru districtuale alu Sebesiului cu léfa anuala de 320 fl. v. a. cuartru și lemne de incalditu se scrie concursu pâna la finea lui Novembre 1871.

Doritorii de a ocupă mentionat'a statui, au a-si adresă cererile instruite cu documentele proveidue in "Statutul organicu" și că suntu cantăreti buni susu-numei inspectiuni pâna la terminulu pusu.

Pianulu de susu in 8 Nov. 1871.

(2-3) Comitetul parochiale.

Ad. nr. pp. 223—1671.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu preotescu la parochia româna gr. or. Butene din protopresbiteratulu Clusiusului,

se scria concursu pâna in 6 Decembre a. c. pentru acestu postu.

Cu acestu postu preotescu este impreunat u urmatorul venit u anualu:

a) Cas'a parochiala cu gradina de legumi, și pomi de 950 orgii □. și edificiile agronomice. —

b) 5. jugere și 770. orgii cuadrate locu aratoriu, — și 3 jugere 520 orgii cuadrate — senatiu, precum și în limitele (hotarulu) Retitielei locu de 4. cara de fenu. —

c) Dela 100. fumuri căte 10 copuri ($\frac{1}{2}$. mertia mare) de bucate, și căte o dî (claca) cu palm'a. —

d.) Stol'a usuata — și acum de nou prin sinodulu parochialu statorila. —

Doritorii a ocupă acestu postu preotescu, suntu poti a-si adresă concursele sele, in sensulu statutului organicu §. 3 bine instruite către sinodulu parochialu, și ale tramele subsrisului pâna in 1-a Decembre, că in 6 negresit u se pote urma alegerea.

Clusiu 5. Novembre 1871.

In contielegere cu comitetulu parochialu. — V. Rosiescu, 2-5 prot. romanu gr. or.

Edictu.

Susană nascuta Dimitrie Susiu de religiunea gr. or. din Vulcanu, care de mai multu tempu a parasit u necredintia pre legiuitoru seu barbatu Georgiu Tataru totu din Vulcanu, se cităza prin acést'a a se infatisă inaintea subsrisului scaunu protopopescu pâna in terminu de unu anu și o dî dela datulu de josu, căci altmintrelea, procesulu divorzialu intentat u de barbatulu seu, in contra-i, se va decide si in absenti'a ei, in sensulu canóneloru s. biserici.

Zernesti in 1-lea Octobre 1871.

Dela scaunulu protopresbiteralu alu Branului. I. Metianu, (1-3) Protopopu.

Edictu.

Iustină nascuta Iacovu Craciună din Ghimbayu, de religiunea gr. or. carea de mai multu tempu a parasit u necredintia pre legiuitoru seu barbatu Constantin Davidu din Sanpetru, se cităzia prin acést'a, a se infatisă inaintea subsrisului scaunu protopopescu, pâna in terminu de unu anu și o dî dela datulu de josu, căci altmintrelea procesulu divorzialu intentat u de barbatulu seu in contra-i, se va decide si in absenti'a ei, in sensulu canóneloru S. biserici.

Zernesti in 1-a Octobre 1871.

Dela scaunulu protopresbiteralu alu Branului. I. Metianu, (1-3) Protopopu.

Indreptare. *) In articululu comitetului ad hocu si unele desluçiri s'au stracuratu unele erori ce vatama intlesulu :

Asia in colón'a 2 pag. 365 lin. 15 in locu de: „ur'a mea sa se indrepte : voi'a mea“; totu in aceea colóna si pagina, linea 20 in locu de: „sensul desu amintitului comitetu“, sa se indrepte : sensul desu amintitului etc., totu in colón'a linea 24 pag. 365 in locu de: „sub ventante“, sa se corega ; „sub vier-stante“, mai departe totu in acea colóna in locu de: „in nume subsrisulu“; apoi erórea asia dicandu mai batatore la ochi e totu la pag. 365 colón'a 2, linea 48, unde in locu de: „reacțiunea a comit., sa se indrepte : „reactivare a comitatului, si apoi totu in aceea colóna si pagina lin. 56 in locu de: „primite sa se corega : „pre-mise“.

*) Onorati corespondenti suntu rogati a scrie manuscrisele loru mai legibile că sa nu simu siliti a le „descoifra“ asia dicendu că pre niscari-va ieroglifici.

R. Burs'a de Vien'a. Din 16/28 Novembre 1871.

Metalicele 5%	58	20	Act. de creditu 316	50
Imprumut. nat. 5%	67	85	Argintulu	116
Actiile de banca	817		Galbinul	5 55%